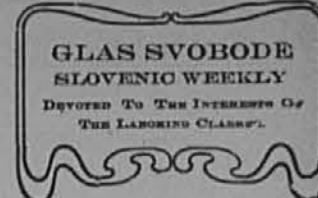

Glas Svobode.

GLASILLO SVOBODOMISELNH SLOVENCEV V AMERIKI.

"OD BOJA DO ZMAGE"!

"KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO"!

Štev. 31.

Chicago, Ill., 2. avgusta 1907.

Leto VI.

HAYWOOD — OPROŠČEN

Porotniki v Boise, Idaho, so ga spoznali nekrivim. Moyer prost proti varščini \$25.000.

"Srčno se zahvaljujem delavcem cele Amerike za simpatije in gmotno pomoč, ki mi je pripomogla prostost. Upam, da mi bude prihodnje leto mogoče se izkazati hvaležnega za vse."

Iz srca odpuščam vsem svojim nasprotnikom, ki so mi prizadiali hudo; proti nikomur nimam sovražnega čuta. Senator Borah in sodnik Wood sta bila dobra z mano zato jima podajem roko.

Moja pot je zdaj nazaj v Denver, da primem tam za delo, kjer sem ga pustil pred jednim letom, ko sem bil aretiran."

William D. Haywood

"Not guilty!"

S to razsodbo so se vrnili porotniki v Boise, Idaho, zadnjo nedeljo ob 8. uri zujtraj iz svoje male sobice, kjer so se posvetovali od 11 ure v soboto predpoldne in potem vso noč o Haywoodovi usodi.

Ko je sodni pišar prebral razsodbo: V krajevnem sodišču, tretjega sodnega okrožja v državi Idaho proti William D. Haywoodu, mi porotniki v tu imenovanem procesu spoznamo tožence Wm. D. Haywooda nekrivim. Thomas B. Gees, predsednik — nastala je v sodni dvorani smrtna tišina. Poleg sodnika Wooda in drugih sodniškega osebja so bili navzoči Haywood, njegova odvetnika Richardson in Darrow, senator Borah, kopa pinkertonev in detektiv ter nekaj časnikarjev.

Haywood v objemu odvetnikov in porotnikov.

Haywood, kateri je stal najbolj v ozadju, se je prvi vzdramil iz tišine. Skočil je pokonec in naredil par korakov proti ograji, kjer so sedeli porotniki. Zadet preveselega iznenadenja ni menda sam verjel, da je resnica — da je oproščen. Tu ga je zgrabil za rokav Richardson, oklenil se ga z obema rokama okoli vrata in ga poljubil. Haywood ni mogel govoriti; solze so mu zalile oči. Ko se je odmaknil Richardson, ki

"Jaz ne morem in nočem obesiti nobenega moža na temelju takih dokazov, kakor jih je imela država v tem procesu. Jaz sem poznal in ljubil Fr. Steunenberg; on je bil član moje družine. Ce bi kdo porotnikov torej glasoval za smrt — jaz bi bil prvi, a nikakor ne na podlagi takih dokazov, kot jih je doprinesel Orchard..."

James A. Robertson

najstarejši porotnik
v Haywoodovi obravnnavi.

srčno smejal in rekel: Kakor smo pričakovali, mi nismo najmanj dvomili o oprostitvi. Iz ječe je šel Haywood naravnost v St. Lucas hospital, kjer se je nahajala njegova mati. Zadnje dni obravnave je tako oslabila, da so jo morali poslati pod zdravniško oskrbo v bolnico. Mati je bila zelo vesela, ki je ugledala svojega sina — protiega pred sabo in izjavila, da se tako bolje počuti. Od tam je šel Haywood k ženi in otrokom. Veselja pri tem sestanku ni mogoče opisati. Mala rdečela Henrietta, ki je tolikrat z solzanimi očmi vprašala mamo: Ali bo papa res obeshen? — je zdaj skakala in vriskala radosti, ko ji je papa povedal, da ne bo obeshen temveč da pojde z njim domov v Denver.

Zadnji dnevi obravnave.

Kdor bi bil v petek in soboto, zadnja dneva obravnave, poslušal v sodni dvorani v Boise, Idaho, kako je tožiteljstvo pritisalo na Haywooda, ta bi ne bil nikoli upal, da bo Haywood oproščen. Senator Borah, kateri je svoj sklepni govor za državo zaključil v soboto zjutraj, je silno grmel proti Haywoodu. "Obesite Haywooda in mi bomo potem obesili Orchard!" vplil je Borah proti porotnikom in na podlagi Orchardovega pričanja dokazoval, da edino Haywood, Moyer, Pettibone in W. F. of M. so krivi Steunenbergovega umora. Sploh Borah je hotel na vsak način izsiliti smrtno obsodbo. Sodnik Wood, kateri je takoj za Borahom, instruiral porotnike, da bil bolj nepristranski. Naročal je porotnikom, da se naj čisto nič ne ozirajo na umore in zločine v Colorado v katerih je toliko govoril Orchard. Gre se sam za umor eks-governorja Steunenberga in ako je Haywood res istega kriv, tedaj se mora obsoditi, aka pa ne, torej naj se ga oprosti. Porotniki so se podali v svojo sobo v soboto ob 11. uri predpoldne. V dvorani je čakalo vsepolno ljudi, med njimi Haywoodova soproga in Mrs. Steunenberg, vdova po umorjenem eks-governorju. Toda zastonj so čakali porotnikov; le-ti so ostali v svoji sobi v celo popoldne — razum kar so šli k obedu in večerji — in celo noč do nedelje zjutraj. Okoli 10. ure zvečer je prišlo porotniku Robertsonu zelo slabo in bali so se že, da ga prime vročenica. Iz sodne dvorane so mu prinesli sodnikov veliki

gugalni stol, na katerega se je naslonil dokler se mu ni vrnila moč in je nadaljeval pri glasovanju. Vsled dolgega posvetovanja porotnikov je zunaj sobe vse pričakovalo nezjedinenja. Toda, kar se je kasneje zvedelo, porotniki so takoj pri prvem glasovanju oddali 8 glasov za oprostitev in 4 za obsodbo. Nato so glasovali tako dolgo, dokler so bili vsi za prostitev.

Kaj pravijo porotniki.

Porotniki, ki so oprostili Haywooda, so izjavili skoro enoglasno: Mi ne moremo nikjer najti Haywooda v zvezi s Steunenbergovim umorom. Država nima nobenega dokaza. Orchardova "istorija" je povečini laž in kar se bi še verjelo, ni temeljnih dokazov za to. — Porotnik James A. Robertson — najstarejši z med vseh — je dejal, da je bil Steunenbergov prijatelj in če bi kdo glasoval za smrtno obsodbo, bi bil on prvi za to; toda na podlagi dokazov, kakoršne je imel Orchard, on ne obsodi nobenega človeka na svetu. Porotnik Finley MeeBan je rekel: Jaz sem bil za oprostitev že od prvega.

Tako govorijo in delajo farmerji, katere sta izbrala pinkertonee McParland in prosekutor Borah v siadki nadi, da bodo Haywooda kot njegovi politični nasprotniki gotovo obsodili.

Kaj pravijo Orchard, Borah, Bell in drugi sovražniki Haywooda.

Senator Borah, katerega sta besedici "not guilty" spravili skoraj z umom, da je nervozno letal semtertje, je pozneje ko se je streznil izjavil mrzlo: Tako daleč kakor zdaj Haywoodova stvar ob stoji, ga je dvanajet dobrej državljanov z Idaho oprostilo. S tem je konec. Nikakor pa ni s tem končana pravda, ki še čaka Moyera in Pettibonea. Proces teh dveh bo država gonila še z večjo silo kot je doslej in jaz mislim, da Pettibonova obravnava pride na vrsto okoli 1. oktobra t. 1. Vsekakor me pa ta razsodba veseli (kislo grozdje!) in upam, da je tudi Haywoodova mati vesela.

Gnjila priča Orchard se je o Haywoodovi oprostitvi po detektivu McPartlandu izreklo takole: Dasiravno ne verjamem, da je justicia s tem že pri kraju, vsejedno sem vesel, da je stvar že končana. Jaz sem govoril absolutno le resnico in sem vesel, da sem to storil.

Upam pa, da pride kmalo na vrsto tudi moja obravnava. Moja vest je čista in pomirjen z Bogom (o ti lo povski hinave!) sem pripravljen na vse. General Sherman Bell: Haywood ni bil nikoli postavno ali kriminalno kriv. Bil je le žrtva nesramnih in korumpiranih politikov z dveh držav in pravica se je zdaj nad temi prav pošteno maščevala.

Governor Gooding: Well, jaz se čudim, da je Haywood oproščen! Toda naj bo kakor je; s tem še ni končan Moyerev in Pettibonov proces.

Predsednik Roosevelt še ni postal svojega mnjenja. Nad milijon delavcev napeto pričakuje, kaj bo rekel mož, ki je nedavno udaril nesramen pečat "nezaželenega državljanja" Haywoodu na celo.

Moyer — prost proti varščini.

Tako po Haywoodovej oprostitvi sta odvetnika Richardson in Darrow začela delati v prid Moyeru in Pettiboneja. Zahtevala sta takojšnjo obravnavo in predvsem sta zahtevala, da se oba, Moyer in Pettibone, izpustita proti varščini na prost. Doseglj sta toliko, da je sodnik dovolil Moyeru bond, a nikakor ga pa ni hotel dati Pettiboneju. Ko je Moyer to zvedel je odločno rekel, da on tako dolgo ne gre iz ječe dokler ne gre tudi Pettibone. Slednji je Darrow pregovoril Moyera rekoč, da Pettibonova obravnava se začne 1. okt. nemestno bi bilo torej čakati tako dolgo, dokler bo Pettibone oproščen. Moyer je obstal in v torek 30. jul. je bil prost proti varščini \$25.000. Bond je dala v gotovih novih lokalnih unija od Western Federation of Miners, katera ima do \$150,000 v blagajni.

Zagovorništvo javlja, da bodo Moyer in Pettibone brez vsakega dvoma tudi oproščena. Darrow je celo mnenja, da proti Moyeru sploh do obravnave nikdar ne pride. Proti Pettibonu trdi tožiteljstvo, da ima nekake dokaze, da je bil v denarni zvezi z Orchardom, toda s Haywoodovo oprostitvijo so se tudi ti dokazi zdrobili v prazen nič. Pettiboneja nameravajo še ta teden prepeljati iz Boise v Caldwell in ga tam pridržati v zaporu.

Poseben vlak za v Denver.

Haywood in Moyer odpotujeta najbrž danes t. j. 2. avg. v Denver, Colo. James M. Kirvan, tajnikov namestnik v gl. uradu W. F. of M., naznanja, da bodo unija najela ravno isti poseben vlak, na katerem je bil Haywood pred sedemnajstimi meseci "kidnapan" v Idaho, da ga isti vlak pripelje sedaj tudi nazaj v Denver. Na vlaku bodo igrala godba in na vseh postajah dotedne železnicne ga bodo čakali zavedni delavei, ter pripeljali svojemu voditelju navdušene ovacije.

Ameriško delavstvo triumfira.

Med tem ko so kapitalisti in prijatelji Goodinga in McPartlanda silno potri in poraženi, pozdravlja ameriško delavstvo iz polnih sre Haywoodovo oprostitev kot svojo največjo zmago, kar jo je kedaj v Ameriki doživel.

Ko je minolo nedeljo na stotisoč ekstra-časopisov v Chicago in drugod razneslo veselo vest: not guilty, vriskal in plesal je veselja vsak zaveden delavec in odkrit prijatelj delavstva.

Brezjavne žice so postale vroče in na stotine in tisoče brzjavke je čestitalo Haywoodu na sijaj-

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

Cetrti del.

(Nadaljevanje.)

I.

"V tem, ko smo nosili svojo kožo na semenj za cerkev," je nadaljeval Juri, "v tem, ko smo se v prid cerkev vojskovali v sveti deželi, ko smo prelivali pagansko kri, se boriли za obrambo cerkvenih privilegijev, v tem je cerkev spletla strahovito vrh, ki jo je vrgla nam vsem okrog vrata. Prej je bil vsakdo podložen svojemu vladarju, in vladarji so bili podložni cesarju. Cerkev pa si je izumila novo hudočestvo in prilastila si je pravico, da sama in ne oziraje se na nas in na cesarja sodi vse. Cerkev nam ni mogla vzeti sodstva v posvetnih starih — zato je izumila sodstvo o ne beskih starih. Če je človek pošten, zvest in piačen, zdaj ni več dovolj. Vsak duhovnik se izda za božjega pooblaščenca in cerkev si lasti pravico, da sodi vse ljudi po svojih zakonih in jih kaznuje po svojih birčih, kadar se gre za tako imenovane grehe proti Bogu. Versko prepričanje vsakega posameznega človeka se preiskuje in cerkev dela iz tega prepričanja hudočestvo in si lasti pravico, da sodi življenje in smrt doličnikov. Krivočerstvo je sredstvo, s katerim hoče cerkev povečati in razširiti svojo posvetno moč in s katerim hoče podjaviti ves svet. V naših deželah jih je le malo, ki so odrekli cerkvi to pravico. Med njimi sem tudi jaz. Strašno je, kaj se lahko zgodi, če dobri cerkev to oblast. Cerkev bo obtoževala ljudi in jih bo sama sodila. Krivočerstvo je hudočestvo, ki nima ne začetka, ne konca. Če postane krivočerstvo res hudočestvo, pridejo lahko najnedolznejši ljudje v največjo nesrečo. Kdo na svetu more reči, da nikdar ne greši ne z besedo ne z dejanjem proti kakemu cerkvenemu nauku. Vsakdo greši in vsakega bodo spravili lahko v nesrečo. Prej je cerkev odpuščala grehe in trgovci so ji to morali plačevati z zlatom, posestniki z zemljami; zdaj ima rablje in zaplenja imetje krivočerstva obdolženih nesrečnikov, kar ji nese še več dobička kakor odpuščanje grehov za denar."

Skoro trepetajo so zborovalci poslušali devinskega vladarja. Se nikdar niso zbrani velikaši in vitezi slišali tako pogumnega govora, se nikdar tako resničnega pojasnila o stremičnih rimskih cerkvah. Ta in oni, ki se je bil že cerkv vdal, je kakor osramočen povečal glavo in gledal v tla. Drugi so si namigovali in se zadovoljno, skoro veselo spogledovali. Vsi zasebni interesi so stopili v ozadje in skoro vse zborovalci so bili enih misli v tej vsem skupni stvari.

"Ali to se ni vse, velikaši in vitezi," je s povzdignjenim glasom nadaljeval Juri. "Odkar ima cerkev pravico, da o dejanjih zoper vero same sodi in ne več vladar dolične dežele, od tedaj se v njenih rokah spreminja v krivočerstvo vse to, kar je kaže. Če je kdo v pretepu koga ubil, hitro ga proglaše za krivočerca, seveda le ako je premožen, da mu vzamejo imetje; če se mestjani branijo zoper davke, ki jih jih nalaga cerkev, so takoj krivočerči; če graščak ne dovoli duhovniku, da bi tlakarje izkorisčal zase, je tudi krivočer. Tako nam jemlje cerkev vedno več naših pravic; danes nismo več mi gospodarji in vladarji svojih podložnih, marveč rianska cerkev, in kmalu bo imel umazan menih več moči in veljave, kakor nositelj krone. Cerkev ima v rokah življenje, imetje in pravice vseh naših podanikov in nas samih. A kaj enisite, da ji to zadostuje? Ne. Pripravlja se nov udarec zoper nas. Patrijarh oglejski je skrivaj sklejal vse škofe, kar jih je njemu podrejenih, na sinodo, kjer se store rovi sklep, ki naj povečajo in razširijo cerkveno oblast in utesne in zmanjšajo našo oblast. In zdi se mi, da se kmalu podere mogočni jez, ki naše dežele še varuje pred rimsko

poplavou. Ali nečete vstati, velikaši in vitezi, v obrambo svojih pravic?"

Mogočno se je razlegal Jurjev poziv na prostorni cerkvi. Zbrane plemenitašje je pretresel tako, da so kričale planili pokone. Nekateri so kar pozabili, da so v cerkvi, potegnili so soje meče iz nožnic in jih začeli grožeči dvigati.

"Pazite, velikaši in vitezi, da ne zakašnите prave ure. Vrata so že napol odprta sovražniku, je nadaljeval Juri in povzdignil svoj glas do vrat sovražniku. Oton Vipavski je eden tistih, ki se je prodal oglejskemu patrijarhu in pripelje sovražce nad nas. Njegovo izdajstvo se mu poplača s tem, da se odvzememo meni moja dežela in moji gradovi in se izroči njemu. Siepec ne uvideva, da morda že kmalu ne bo v teh pokrajinal nobenega velikaša več, nego da postanejo vsi fevdniki oglejskega patrijarha. Tudi Oton Vipavski ne bo nič drugega, kakor s krono overičan tlačan rimske cerkve. In ista usoda čaka Vas vse, kar Vas je tu zbranil. Mene smatrajo morda za najslabotnejšega, ker sne hočejo pvega uničiti. Ali povem Vam, tudi Vi, o velikaši in vitezi, boste drug za drugim popadali, kakor popade velo liste z drevja; veter iz Rima in iz Ogleja bo tako močan, da mu ne bo mogel ničesar k jubočati. Da pa ne boste dvoli o mojih besedah, evo Vam do kaza, da nas je Oton Vipavski izdal in prodal oglejskemu patrijarhu."

Juri je segel v žep in vzel iz njega zložen pergament.

Vse je kazalo, da je Juri zanagaj, da je vse plemstvo potegnil na svojo stran. Oton Vipavski je sedel ble in prepaden na svojem mestu in poslušal srdite klice, ki so doneli z raznih strani na njegovo uho. Jurij je poskušal pomiriti nastali vihar. Sodil je, da njegova zmaga ni popolna in stanovitna, če ne precita pisma, ki potrjuje njegove dolžitve. Ali trudil se je zanjan, da pomiri razburjeno plemstvo.

Naenkrat so zapeli cerkveni zvonovi, zavesa, ki je zagrinjala veliki altar, se je razdelila in pred altarem se je pokazal v sijajnem ornatu patrijarhov legat škof Kukanja. Na njegovi desni strani je stal menih Dominik, na njegovi levi strani samostanski rektor, za njim pa so bili zbrani skrivaj v Cedad po klicani opatje različnih furlanskih in goriških samostanov ter čedadski duhovniki.

Med zbranim plemstvom je zavladao strmenje. Mogočno je vse imponiralo, da je ravno kar obtoženi patrijarh nenadoma poslal svojega namestnika na to zborovanje. Nastala je tišina. Čim je bil razkrit veliki altar, so se tudi naiglasnejši plemenitaši zavedli, da se nahajajo v cerkvi; zavedli so se tudi, da imajo pred seboj nenačudne politike, namreč mašničke Gospodove in to je vzbudilo v njih ves respekt, ki so ga imeli do duhovnikov.

Mirno je stopil škof Kukanja iz pred altaria in je stonil na vzviseči prostor, ki je bil prvotno namenjen za Jurja. Pozdravil je zborovalce sano s tem, da je hitro in jako ponosno nagnil glavo; blagoslova jih dal, dasi bi bil to zahteval običaj. Potem se je obrnil tja, kjer je sedeł Oton Vipavski, pogledal ga ostro in potem začel govoriti s slovenskim glasom.

"Oton Vipavski — slušaj glas papeževega notarja in patrijarhovega legata. — Prisego, da izjenes vse krivočerco iz svojih krajev, si prelomi; v svoji službi si imel razbojnike in si jih ščitil, namesto da bi jih obsođil; ob postnih dneh si jedel meso in na veliki petek si dajal slabe zgledne v jedi in pijaci, vdrli si trikrat v cerkev, da se polastiš ubeglih sovražnikov, dasi so cerkev zavetišča in postane nedostalkljiv vsak, kdo prestopi cerkven prag; vzel si v varstvo morilca pravovernika Antona Kastelana, vrgel si že dvanajst duhovnikov v ječo in jih imel zaprite po več tednov. Za vsa ta hudočestvo te je sveta cerkev prekela in ozobila. Preklet in izobčen si se danes, a orosil si milosti. To milost zamoreš doseči, ako se brezpogočno pokoriš poveljen, ki jih pričasni v imenu svetega očeta in patrijarha oglejskega, v nasprotnem slučaju pa te novič prekonom in boš mogel nikdar več se

povrniti v naročje svete matere edino zvezicevane cerkve."

Oton Vipavski se je trepetajec zgrudil na kolena in skoril zaščitni zaključek.

"Pokoravaš se, pokoravaš se vsakemu povelju svete cerkve."

Razkačeni so planili velikaši pokonci. Le malo jih je bilo, ki so s svojimi nazori stali na strani patrijarhovega legata. Tuši nekateri cerkvi brezmejno vdane zborovalce je škofa Kukanje ogovor razljutil. S poročanjem Otona Vipavskoga so se čutili sami ponizane.

Tudi goriški grof Majnhard, da si je bil ocialni zaščitnik oglejskega patrijarhata, ni mogel premagati čuvstev, ki jih je v njegovem sreču vzbudil Kukanjev govor. Tudi grof Majnhard je planil pokonci in je z mogočnim glasom zaklical:

"Vstanji, Oton Vipavski, vstanji takoj. Na svojo čast in na svojo grofovsko krono ti prisegam, da pozabimo vse, kar si storil in da ti predmeti vsi na pomoč. Tvoj odpad ti povrnemo s podporo, tvoje izdajstvo ti poplačamo z zvestobo — samo ne ponizaj se pred smrtno našo sovražnico."

Ko bi bil v tem trenotku vstanil Oton Vipavski, ko bi bil pokazal voljo, bojevati se za svoje pravice in kljubovati vnebovpijočemu nasilstvu rimskega papeža in oglejskega patrijarha, ko bi bil poklican na pomoc zbrano plemstvo — bi bil skoraj vsakde zgrabil svoj meč in prisegel, da se bo z njim vred bojeval do smrti.

Toda Oton Vipavski je oblezal na kočenih Zukrival si je obraz z rokama, kakor bi se bal, da bi videl med zbranim plemstvom nastalo razburjenje. Z začudenjem so zborovalci gledali na Otona Vipavskega. Eni so začeli mrmirati, drugi posmehovati se. Devinskega vladarja pa je premagala jeza, da je srđito udaril z nogo ob tla in kričal dejal:

"Velikaši in vitezi — nikar ne motite Otona Vipavskega. Kaj ne vidite, da hoče s tem kronati svoje izdajstvo?"

Škof Kukanja se je razdražen obrnil proti Jurju.

"Tudi tebi, devinski vladar, imam nekaj oznanit, kar bo zlonilo tvoj napuh in ponizalo tvojo ošabnost."

"Meni?"

"Da, tebi, Juri Devinski, gospodar v Senožecah in na Belaju. (Dalje prih.)

Bolečina! Nestrenna, nepretrogana bolečina! Kako težko se prestane. Kolika sreča, da se prezene. Nobešno zdravilo si mi steklo toliko priznanja pri trpečih, kakor svetovnoznameni Anchor Parc Expeller. Za revnatim in živčenim bolezni njo pred seboj nenačudne politike, namreč mašničke Gospodove in to je vzbudilo v njih ves respekt, ki so ga imeli do duhovnikov.

"Vrzite zdravila psom, jaz jih ne marjam!"

Shakespeare, Macbeth V., 3.

Spolna navada je še, da se pri bolnih porabi preveč zdravil in to je največja napaka, kar se jih naredi. V odmerjenem času rabiti takrat zdravila je seveda dobro, toda ako se jih uživa preveč in pogosto, postane neprilika v prehavilih. Kadarkapazite v prehavnih organih tako zdrodnost, težaj ne smete samo iskati pomoči temveč iztrgati bolezen s korenom. Uživati morate Trinerjevo zdravljino gremko vino. To sredstvo deluje direktno na želodec in storl, da lahko in redno prehavljaj hrano. Nadalje deluje na organe v drobu, naredi novo kri in v kratkem času vas reši vseh posledic škodljivih zdravil. Rabite ga pri vseh boleznih v želodcu in črevi.

Dobiava se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josipu Trinerju, 799 So. Ashland Ave, Chicago, III. Najbržje, da ste videli že kako oznamilo in si predstavljali, kako po ceni se blago dobti. Ali se spominjate, kako slabec blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničesar ne kupim". Večina nas ima tako skušnjo, inče je vi niste imeli, štejte se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Nekatere prodajalne trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo ve, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji vse 15 do 20 let in to dokazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si oglejte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slaminov, klobukov, letne spodne obleke itd.

Sodruži, somišljeniki! Najos-

trejši meč, ki bode kapitalizmu in njega zavezniku, klerikalizmu usekal smrtonosne rane, je socijalistično in svobodomiselnega časopisa. K temu spada tudi

"Glas Svobode". Segajte po njem! Šrite ga med prijatelji, znanci in sosedi! Vsak nov način je nov korak do zmage.

PRIJETNO ZIMSKO IN PMMLADANSKO

vožnjo v Italijo in druge kraje ob adriatskem morju vam prekrbi starci in izkušnja

CUNARD LINE

PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN

GIBELALTAR, GENOVA, NAEPOL ITD.

LEPI, VELIKI IN NOVI

PARNIKI NA DVA VIJAKA

"CARPATHIA" 13,600 ton.

"SLAVONIA" 10,600 ton.

"PANNONIA" 10,000 ton.

"ULTONIA" 10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo

NARAVNOST V ITALIJU.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri Vam dajo potrebna navoda in o cenah in času kedaj parniki odplujejo.

F. G. WHITING, ravnatelj.

67 Dearborn Str. CHICAGO

MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELIJE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregon ul.
V MILWAUKEE, WIS.

Znižane cene za poročne slike.

Nazdar rojaki!

Slovencem in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno svežo pivo in prisne druge pižje. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, III.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predel za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

Vsek slovenski delavec mora citati "Glas Svobode"! Sodruži, širite ga!

KORIST VSACEGA MOSKEGA JE, DA SE BRIJE SAM

Britveni stroj Patent Gem, kojega kline so izdelane iz najboljšega angleškega jekla se prodaja v obče po \$5. — in je v svoji sestavi najbolj praktičen,

z katerim se zamorate obriti v 2 minutah, tako kot bi došli od briaca. Pribrjenju z tem strojem se Vam ni treba nič razumeti v brijenju in Vam onemogočeno se urezati

Socializem in mednarodni mir.

Eksekutivni odbor mednarodnega socialističnega urada v Bruselju izdal je povodom mirovne konference v Haagu proti diplomatskim laži-miroljubom in njih ravnatelju, russkemu carju, kateri bi se smel po vsej pravici nazivati: Nikolaj Kravji, sledenči manifest:

Delavcem vseh dežel!

Ko se je car Nikolaj II. pripravil, da sklene prvo mirovno konferenco, zavzela je njegova politika v istočnej Aziji smer, ki je povzročila kravavo vojno z Japonsko.

In istodobno, ko so ga pozdravljali zastopniki druge haaške konference, je car že v drugič razpustil domo ali russki parlament.

Ta dva dogodka najbolje osvetljujeta komedio, katera se igra v Haagu in Petrogradu. Ironija bode pa polna, ako se zdaj vrši tretja "mirovna" konferenca kje v palači prvega kapitalista v Zgodnjih državah severne Amerike, ki je vpotrebljal oborožene police proti delavstvu in pred celim svetom pokazal svoje spoštovanje do socialnega mira s tem, da je ukazal streličati na delavce svojih tvornic, kateri so mu nakopičili ogromno bogastvo.

Proletariat je že davno razkrinal tradicijo politiko ruske vlade, tega glavnega stebra vsake reakcije. Zunanji mir, kakorsnega ona isče, ni nobeno tlačenje vojne temveč le slabljenje nasprotnika in hegemonija carizma. Notranji mir, o katerem Russija tako rada sanja, je izmognani narod, je ovekovečena autokriacija.

Po prvi haški konferenci je Nikolaj II. opustošil Mandžurijo in učinil nezaslužane grozovitosti. Prekršil je prisego, dano finskemu narodu, in se kopal v krvi cele Rusije. V Rigi je ozivil torturo iz srednjega veka. Po svojem koščetu je kralj in masakriral s romansko georgijske kmete. Biričem v akatonskih ječah je dovolil, da so z bajonetom prebadali politične jetnike. Za časa ustaje v Moskvi je dal car odstraniti vse sanitetske oddelke in garda njegovega veličanstva je brez vsacega procesa ubijala železniške uslužbence.

Besnos russkega carja proti lastnim podanikom dokazuje, kako bi on postopal še-le proti sovražnim armadam. In ta harambaša kapitalističnih in kolonialnih klavev se izdaje pred svetom — kot simbol in utelesitev pravice, mesta nasilja; simbol srčnega sporazuma mesta krvavega klanja; simbol večnega miru mesta bratomornih bojev. In recimo, da je car tudi v resnicu za mednarodni mir, mi socialisti mu tega ne verujemo, dokler on goji — militarizem. Militarizem ali vojaštvo ni nč shrutega kakor država organizirana orozitev, ki ima dnevi delavskih razredov pod gospodarskim in političnim jarmom buržozijskega razreda. Mednarodne vojne so danes običajno samo posledice kapitalističnega tekmovanja na svetovnih tržiščih, kajti vsaka vlad brepi, da trge, katero poseče, ne same odberi v svojih rokah, temveč da tudi osvoji nove postojanke in to se zgodi s podjarmljenjem drugih narodov in prilastitvijo njihovih zemljišč. Diplomati, kateri zborujejo v Haagu, naj malo pogledajo okrog sebe. Tam sedijo gospodarji zapadne Afrike na strani Šrindžih posestvovodžev; svojstvili Madagaskara sede v prijateljskem objemu s izkorisčevalci ljudstev okoli reke Kongo; zmagovalci v Mandžuriji in korejski ožini nazdravljajo svojim premagancem itd. Vojne, to strašno zlo vsega človeštva, so bistro kapitalizma in ne stalno jih bode, kadar se odpravi kapitalizem. Delavstvo mora biti nasprotnik vseke vojne. Delavec ne sovraži vojne samo iz tega razloga, da je s svojim produktom, novcem in s svojo krvjo on sam njena največja žrtev, temveč tudi zato, ker vojna neti sovraštvo med narodi, med produktivnimi masami in ruši solidarnost, katera je izkorisčanim slojem celična pot do napredka in samoosvojitve. Največji nasprotnik

vojne je pa socializem, kateri nosi v svojem programu solidarnost in ljubezen med delavce, bratstvo in mir med narode.

Ko je leta 1871 Nemčija zasedla Elzas-Lotaringijo, sta zastopniki socialističnega proletariata, Bebel in Liebknecht, ostro protestirala proti takratni vojni in aneksiji tuhodžev.

Ob času rusko-japonske vojne leta 1904, ko sta obe državi žrtvovali na tisoči mladih življenj, združili so se v Amsterdamu zastopniki russkega in japonskega delavstva ter si bratski stiskali roke.

Leta 1870, ko so grmeli topovi na nemško-francoski meji, pisali so nemški delavci francoskim delavcem: — Mi ne bomo nikdar pozabili, da so delavci vseh dežel nasi prijatelji, a despotje vseh dežel pa naši nasprotniki; zato smo proti vojni. — Odgovor francoskih delavcev je bil: — Francoski delavci! Nemški delavci! Španjolski delavci! Delavci vseh dežel! Združimo svoj glas v jednem vzliku protesta proti vseki vojni!

Tač je bil glas prve delavske internacionale. In ravno te besede veljajo tudi danes, koder se razteza organizirana delavska internacionala. Delavski vodje in širitelji socialistične misli v zadnji polovici minolega stoletja so klub vsem odberoučijskim vlad agitirali — proti vojni in pribiti načelo: vojna bo mrtva, kadar delavstvo ubije kapitalizem. In delavstvo je razumelo in razume to načelo. Vselej kadar so se na političnem obzorju javili črni oblaki, intervenerali so delavci v parlamentih in na ulicah po svojih zastopnikih in z manifestacijami. Zavedno delavstvo je po svojih voditeljih začelo antimilitaristično in protibojno gibanje in v njegovem programu stoji, da se vsaka preteča vojna celočno ovira, če se že more prepreči. Prtislovja v tej politiki mednarodnih delavcev ne bo najti, kajti kakor so angleški delavci za časa bursko-angleske vojne v južni Afriki protestirali proti svoji vladni, tako bodo tudi druge frakcije delavske internacionale na tem stališču, na stališču splošnega miru proti vseki vojni.

(Konec prihodnjih.)

Socializem - obsojen

Ameriška zveza katoliških društev konča je v Indianapolis svoje 6. glavno zborovanje — z obsojbo socijalizma.

"Mi odčeno obsojamo," pravi rezolucija, "ta modroslovna načela, na katerih voditelji mednarodnega socializma utemeljujejo svoje gospodarske zahteve, ker tvorijo ta načela navadno bogotajstvo in materialno zem." Tako A.N. Sl. od dne 19. julij 1.

Klerikalci misijo, da so s tem zadali socializmu smrtni udarec. Uničiti hočejo modroslovno podlagu socijalizma. Kake nespamet! Ali ni vendar modroslovje ono temeljito znanstvo, po katerem zamenjeno načelo misli, in iz pravih principov sklepali in urediti gospodarski sredstvi, dz 1028 239 405 So 40 darske razmere delavskega stanu. Bogoslovje hočejo toraj naravnost in čisti modroslovje in naravne postave, kar bi seveda tudi prav radi storili, toda tako hitro to ne gre.

Kaj je tajše verovati? To, kar sleherni dan vidimo in opazujemo, ali ono, kar nam kdo drugi pove, in nam nekdo ne bode dana priložnost opazovati. Mislim, da se bode vsakilo pametno misleči človek strinjal z prvim in stavil svoja načela na znanstveno podlagu naravnih in narodnih zakonov. Bogoslovje je tudi znanstvo, toda znanstvo nadzavrnih načel, ki se opirajo na Božje razdetje in na sv. pismo. Bogoslovje ima tudi podlago modroslovja, toda le do gotoveje meje; ko se jih pa modroslovski potom privede do nasprotnih dokazov, tedaj deujejo na podlagi božjega razdetja, in mlatijo prazno slamo.

Socijalizem pa deluje vedno le po modroslovnih in naravnih načelih. Iz teh znamo svoje principe, na podlagi istih tudi svoje zaključke. Ako pa taka načela, kar klerikalci sami spoznajo, utemeljujejo bogotajstvo in materializem, potem je

zveza katoliških društev izrekla in podpisala svojo lastno smrtno obredo.

Da, modroslovni potom in po naravnih zakonih udarimo na klerikalizem, izpod bijeno mu gospodarstvo nad človekom, vzamimo mu moč izkorisčanja; moč nadvlade, oprostimo se farškega jarma, in tedaj dosegli bodoči lažje svobodo, povspeli se lažje do samostojnosti, zahtevajmo življenja pravico, ker je na takoj podlagi zanorem utepeljiti gospodarske zahteve delavskega stanu, stanu trpina.

Klerikalizmu pa udarec, udarec smrti — — —

Voto v turnu klenka bron, Smrtno pesem pojde zvon: Klerikalcev — izkorisčevalcem!

"THE PINKERTON LABOR SPY".

Pinkertonki delavski ovdah.

Knjiziea, katera opisuje nezashljano ovdauštvvo v uniji W. F. of M., in katera morda reši življenje Moyera, Haywoodu in Petribonu.

Vsa slovenski delavec, ki je angleščine več, bi moral to knjizieo čitati. Stane 25c in se lahko naroči pri upravnemu "Glasu Svobode".

Nota.

Za vsebino oglasov v Gl. Sv. ni odgovorno uredništvo niti upravništvo.

Kmetsko posestvo na prodaj

v starci domovini. Obstaja iz vseh gospodarskih poslopij, lepega vrta, polja in gozdov ter je lepo urejeno. Lepa prilika za vsega, ki hoče iti v starci kraj in si tam preskrbeti posestvo. Natančne pove A. Bradač Box 464 Hibbing, Minn., ali pa lastnik J. Bradač, M. Lese št. 8, p. Kerka, Kranjsko, Austria, Evropa.

Naši zastopniki.

Za Eveleth, Minn.: John Rožanc.

Za Calumet, Mich., in okolico: Leo Junko.

Za Chicago, Ill.: Frank Mladič, 587 So. Centre ave.

Za državo Wyoming: Loren Demšar.

Za Conemough, Pa.: J. Bricelj.

Za Johnstown, Pa.: M. Štrukelj.

Za Cleveland, O.: A. Kužnik.

Za Colorado: Joe Debeve.

Za Ravensdale, Wash.: C. Ermenc.

Za Roslyn: Wash.: A. Janaček.

Za Milwaukee, Wisc.: John Kalan.

Za Joliet, Ill.: M. Požek.

Za Steelton, Pa.: Joe Majzej.

Za Clinton, Ind.: John Kolar.

Za La Salle III. in okolico: Valentín Potisek.

Opomba. — Cenjeni rojaki v navedenih krajih se smejo z zaupenjem obrniti na imenovane sodruge-zastopnike, bodisi z naročbo na list ali knjige.

KJE STA? Andro Spolack in Blaž Čeferin. Kdo rojekov ve za naslov teh dveh, prosim, da mi ga naznam. — Joe Rugel, Box 484, Nanaimo, B. C., Canada.

Bolečine v hrbtni in nogah

Izginejo popolnoma, ako se ud parkrat nariba z

Dr. RICHTERJEVIM

SidroPainExpellerjem

Rodbinsko zdravilo, katero se rabí v mnogih deželah proti reumatizmu, sciatički, bolečinam na straneh, neuralgiji, bolečinam v prsih, proti glavo- in zobobolu.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov.

F. AD. RICHTER & Co.

215 Pearl St. New York.

HALLO! HALLO! — Kje je poletni čas največ razvedrila in zabave?

Na pikniku!

Bravo! Torej vsi na VELIKI PIKNIK, katerega priredi

SLOV. DEL. PEV. ZBOR 'OREL'

v nedeljo dne 11. avgusta 1907 v Lake Side Grove, v So. Chicago, Ill.

VSTOPNINA 25c. Ženske v spremstvu proste

Slovenci in Slovenke se uljedno vabijo, da se tega našega piknika udeleže v polnem številu.

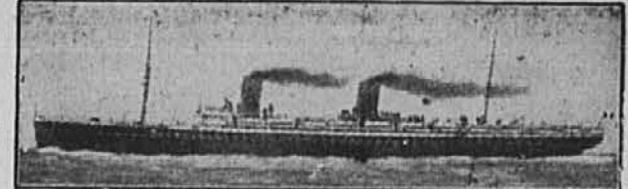
ODBOR.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
La Savoie 22.000 HP | La Touraine 15.000 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill. A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill. Pavl Sarić, agent na 110—17. cesta, St. Louis, Missouri.

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglašite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave., blizu 18. ulice Chicago, Ill.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN HANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojem domu: od 8.—10. ure predpoludne od 1.—3. ure popoludne in od 6.—8:30 ure večer.

Ob nedeljah samo od 8.—10. ure. Dopolne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh. in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Cemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, može se popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zlatiti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
669 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Prvi svobodomiseln list za slovenski
narod v Ameriki."Glas Svobode" izide vsaki petek
a velja za AMERIKO:
za celo leto \$1.50
za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo leto kron 10
za pol leta kron 5

Naslov za dopise in pošiljatve je

'Glas Svobode'
669 Loomis St. CHICAGO, ILL

231

Haywood oproščen! Raduj se, o
ameriški delavec, ti si zmaga!Mož, čeprav lastnina je tvoje delo,
je tudi tvoj lastnik. Ali se ne zave-
daš, da si suženj?Kadar se kapitalistom zlubi, da
povlačijo plačo, tedaj navadno tudi
trgovci zvišajo ceno živilom. Ako pa
trgovci znižajo svoje cene, potem
tudi kapitalisti znižajo mezd. In tak
gnijili sistem današnjega go-
spodarstva naj delavec še odobra-
va?Konec slovite obravnave v Boise,
Idaho, je jasno pokazal 'nepremagljivo moč ameriškega delavstva.
Brownovi in Spiesovi časi vislic so
minili. Prvič v zgodovini ameriškega
proletariata je delavstvo dose-
glo sijajno zmago — zmago nad
justičnim umorom. Svest si te veli-
kanske zmage sme triumfirati danes
ne samo ameriški, temveč ve-
soljni proletariat; milijoni in milijoni
mezdnih sužnjev. Slava vam,
tovariši!Bryant, večni kandidat za pred-
sedniški stolec, je rekel, da v boju
zoper trustee bi morali najprvo
Rockefellerja zapreti v ječu. Kaj
bi s tem dosegli? Standard Oil Co.
bo zajemala z iste sklede, pa naj bo
Rockefeller na svojem uradu, v cer-
kvi ali v ječu. Boj proti individui-
jem ne zaleže. Je ista smola, kakor
pri naših ljudeh, ki zabavljajo čez
farje, ko jih posteno obrijejo. Za-
čnimo raje pri korenju; podverimo te-
melj kapitalistične družbe, katera
producira Rockefellera in farje in
trustov ter izkorisčanja ne bo več.Nek nemški statistik, kateri se je
zahimal za večje kriminalne pravde
po raznih evropskih državah, je
pred par leti naredil izvleček zloči-
nov, katere so zakrivali katoliški du-
hovni. Napisal je cele serije umorov,
ki so jih izvršili duhovniki, in
objavil v jednem liberalnem listu.
Saj se ni čudil — dejal je jeden
čisto navaden meščan, ko je čital
to statistiko o duhovniških umorih
— če so duhovni taki krvoloki, ko
pa vsak dan uživajo Kristusovo me-
so in pijejo njegovo kri...Am. Sl. glorijozno piše, da je
"naš č. g. župnik Rev. Fr. Susteršič
bil sprejet v avdijenco pri sv. ocetu v Rimu". O kosmata tac! Kakšna
čast za "častitega", ko je poljubil
opanke — pardon! — sandale sven-
jemu oberšefu. Papež, ki je baje
božji namestnik na zemlji, je po-
tentakem tudi en del boga in Bo-
benčkov Francej zdaj pač lahko
dokaže, da je bog — ko mu je gle-
dal v razoranu m od slovenskih stra-
sti izpito obliče. Toda se nekaj! "Sv. oče" so podelili faranom v
Jolietu tudi svoj blagoslov. Banža! Farani: delati in mučiti se vam ni
treba več! Papežev žegen več izda,
kakor vse pečene race in goske in
ceci sodi Shermanovega piva.
Pameten človek se pač mora od
sroča smejati.Klerikalizem se nagiblje proti
večeru. Preživel je svojo dobo
in propadel bo in ni je sile, ki bi
ga obdržala.

Haywoodova zmaga.

William D. Haywood, tajnik in
blagajnik delavske organizacije
Western Federation of Miners, ob-
dolžen umora eks-governorja Fr.
Steunenbergga, aretinan in siloma
odveden v tujo državo Idaho, zapri-
tam sedemnajst mesecov — je zdaj
prost. Dvanašterje porotnikov, do-
breih idaških državljanov, ga je o-
prostilo grde obdolžitve in mu po-
delilo svobodo.

Ko je minolo nedeljo telegram
raznesel to veselo vest — vrskali
so veselja ameriški delavci. Od
Atlantika do Pacifika, koder diha
in hodi mezdni suženj, zaoril je iz-
zavednih delavskih grl untebesni-
klic: Slava Haywoodu! Slava ru-
darski organizaciji Western Fed-
eration of Miners!

Kdo je zmagal?

Ko je August Spies, voditelj v
delavski borbi 1. 1886 v Chicagi
pred dvajsetimi leti stal z vrvjo o-
koli vratu pod visilicami, dejal jo
svojim krvnim: Prišel bo dan, ko
bo naše molčanje v grobu silnejše,
kakor pa glasovi, katere danes za-
čavljate! Z drugimi besedami je ho-
tel reči mučenik: Prišel bo dan, ko
bodo delavci nad našimi grobovi
vstali kot jeden mož in prepreči-
vsak nadaljnji justični umor, za ka-
terimi stremi kapitalisti.

In preročka se je spolnila. Dan je prišel.

Ko je ameriško delavstvo video, da
kapitalistična svojat iz dveh dr-
žav na zahodu pripravlja vislice
Haywoodu, Moyeru in Pettibonu
vzgledno se je nalinik vharju in za-
gnalo tako gromovit protest, da je
zamislil na čelu cele kapitalistične
bande celo sam predsednik Roose-
velt. Organizirano in neorganizirano
delavstvo je šlo v boj za svoje
brate in voditelje. Delavsko čas-
opisje — največ socialistično — je
pisalo dan za dnevom, teden za te-
dnom vroče članke v prid Haywoo-
dovi osvoboditvi, dokazovalo je
njegovo nedolžnost, a kruto nasilje
na strani kapitalistov v državah
Colorado in Idaho. Osnovale so se
po vsej Ameriki Haywood-Moyer
protestne konference; javni protesti
grmeli so dan za dnevom in sled-
njik ustanovil se je obrambni sklad,
v katerega so ameriški delavci za-
ložili blizu milijon dolarjev. Delavci
so dočela storili svojo dolžnost in
zmagali so.

Haywoodova zmaga v Boise,
Idaho, je tudi zmaga vesoljnega
ameriškega proletariata!! Kar se
ni moglo zgoditi pred dvajsetimi le-
ti v Chicagi, ko je bil delavec se
manj zaveden in preveč sužnjem-
sleč, zgodilo se je danes, ko je de-
lavec razrednozaveden in prepojen
s socialističnim duhom: sunil je
krvnika daleč od vislic in zruši-
spone s Haywoodovih rok ter mu-
dal prostost. Haywooda ni osvobo-
dil sodnik Wood — kakor zdaj sle-
sa lagati kapitalistično časopisje —
s svojim nepristranskim govorom
za porotnike; niso ga svojevoljno
gorostili farmerji-porotniki s svo-
jim patriocičnim prepričanjem —
vsakemu, ki tako pravi, recite, da je
lažnjivec! — temveč osvobodili so
ga delavci, njegovi bratje, s pro-
testi, demonstracijami in z denar-
nimi prispevki, za katere so mu
najeli velike delavske zagovornike,
Slavnemu umrškemu odvetniku
Clarence Darrou, katerega ime
ostane ovekovečeno med ameriškim
delavstvom, se je po njegovem
sklepčnem govoru na poroto posme-
hovao, če, ti pojdi raje spet ne pa-
idaškim farmerjem (t. j. porotni-
kom) pridigat o socialismu in raz-
rednem boju. Kaj je bilo?! — Far-
merji so prej vrjeli socialistu Dar-
rou, kakor pa velepopov Orchar-
du in ostalim lopovom McParlandu,
Borahu, Goodingu itd. Boj pere-
čega udarca farmerji-porotniki —
katere so si kapitalisti sami izbrali —
niso mogli lastnikom rusnikov,
ostalim velebanditom na zahodu in
samemu Rooseveltu, ki je z besedo
"nezaželeni državljan" izrekel sra-
motno zaničevanje nad Haywoo-
dom in celo W. F. of M., dati, ko
so oprostili Haywooda. In ta krut
nepričakovani udarec je kapitali-
zem po vsej pravici tudi zaslužil.
Slava vam, idaški farmerji, ki ste
z Darrowsih besed še le spoznali, kje
je nedolžnost in kje krivica in na-

slej!

Mi se radujemo na Haywoodovem
oprstitvi in naša čutstva ne po-
znaajo besed, s katerimi bi označili
naše veselje nad to sijajno zmago.
"Glas Svobode" kot delavski list
je stal takoj v začetku Hay-
woodove aretacije, deportacije in
kapitalističnih zločinov na
branku njegove nedolžnosti in na
tem branku je stal do danes, ko je
nas brat Haywood oproščen. Drugi
slovenski listi, ki se tudi pričevajo
delavskim, niso tega storili. Ves
čas Haywoodove afere do začetka
obravnave so ti "delavski" listi
močnali kot grob in s tem molča-
njem menda pritrjevali velikim ka-
pitalističnim dnevnikom, ki so Hay-
woodu in tovarših kričali kot o
največjih zločincih. Se so nam v
spominu besede, katere je v septem-
bru m. l. zapisala "Nova Domovina":
Glas Svobode se ogreva za
Steunenbergovo morilice v Boise,
Idaho. Dober tek! — Spominjam
se tudi, da je "Glas Naroda" letos
v januarju ali februarju pisal "o
tativni nekih listin v Denver, Colo.,
ki vseburijo važne dokaze proti mo-
rilemu Haywoodu itd." Toda ti listi
so vsaj med obravnavo pisali bolj
lojalno in delavcem naklonjeno,
ker pa tega n' storil far-lažbunal
v Jolietu: Ta list, ki ima geslo: vse
za sv. vero in milo materinsčino!
je poročal o Haywoodovej obravnave
in popolnoma v kapitalističnem to-
ču: niti z najmanjšo besedico ni
pokazal kakih simpatij do organizir-
anega delavstva. Slovenski delav-
ci! zdaj še lahko spoznate, kje so
vsata odčrta delavska glasila, kje
so vam volji reči prijatelji, ki se bo-
rijajo na vaši strani za vaše pravice.

Delavci, som sljeneri naši! Vsí, ki
ste z nami protestirali proti na-
meravancem justičnemu umoru v
Idahu; vsí, ki ste z nami prispevali
za obrambni sklad in vsi oni, kateri
ste se dne 19. maja t. l. pričrneli
vrsti petnajstisoč delavcev, ko so
v znak demonstracije korakali po
črkniških ulicah, vsi ste si lahko v
svesti, da ste tudi vi nekaj pripomo-
gli k Haywoodovi zmagi. Borili ste
se v proletarskih trupah in tako je
tudi z vašo pomočjo odletela krvni-
ku vrv z rok in Haywood je šel
prost v naročaj svoje ljubljene žene in
male hčerke Henrike, ki je tol-
ikrat vprašala mater: Ali bodo papa-
res obeseni? Tudi vi ste zmagali,
sodruži in zato ste lahko ponosni!

Zivel Haywood! Živel Western
Federation of Miners! Živel zaved-
ni delavci!

Solnce bodočnosti.

Ko je bojna ladija "Colon" bila
premagana pri Santiago, tedaj je
nekaj mornar iz krova ameriške la-
dije zavil: "Ne redujte se, prija-
telej, ne kličite živjo, ker naš so-
vražnik se bojuje z smrtjo." Ali ni
to redka priča? Medtem ko si z
velikim trudem in troški prizade-
vamo moriti ljudi, in če se nam
umor ni popolnoma posrečil, tedaj
skošamo z vsemi sredstvi rešiti živ-
ljenje sovražniku. Neko tajno ču-
stvo usmiljenja ob pogledu padlih
ljudih vzbuja v naših sreih poniža-
nje in sramoto napram častnej in
slavnostnej zmagi.

In to dobro čustvo skriva se v
prih globoko pod vso našo neved-
nostjo in samoljubljenjem; to je duh
neumirjoče, vse zapadajoče ljubezni,

ki pričakuje trenutek vstajenja,
a ljubezen pa ni nikak modro-
drošlovin duh, tudi nikak platonični
sen, ampak popolnoma naravno
sočutje. Tudi ni ljubezen človeka
do drugrega, ne ljubezen posme-
znika za splošni blagor ali do domo-
vine, vsekakor pa mnogo večja, mo-
gečnejsa ljubezen, ki bo nekdaj po-
dala svetu drugo obliko, da bode
veselje živeti. To je ljubezen do

bližnjega, želja po zboljšanju stanja
drugim bitjam brez ozira na njih
osebne lastnosti. Tako čustvo naj-
demo pri ognjegascu, ki z lastno
nevarnostjo za življenje, reši otro-
ka iz gorečih hiš; zapazimo ga pri
mladenču, ki skoči v vodo, da reši
utopljenca; in pokažemo jo tudi
sleheri dan lahko sami z udano-
stjo in spoštovanjem napram ptju-
cu. Vsa ta ljubezen do bližnjega bi

bila včer zdaynej lahko splošna in
vesoljna, ko bi ne bil svet tako or-
ganiziran, da je bolj magnjen uni-
čiti jo kot povisati. Vsi svetovni
krogi kakor, začasno obstojojo so,
dasi nevedoma, nekaka organizira-
na zarota proti logičnemu napredku
človeškega razuma. Na strani nečlo-
vešča so vsi poskusi in današnjim
krogom je mnogo lažje delati slab-
kakor dobro. Večina ljudi, tudi vo-
jaki in farji, delujejo po zmožno-
stih dosegči najboljše in iz vnicu-
joče duševne temote, katerej pro-
stovoljno služijo kot slepo orodje k
moritvi, tudi posveti kak žarek člo-
veške vzvišenosti, oni nepoznani in
neodkriti nekaj, ki bode svoječasno
zavladala. Od tu toraj trenutek so-
čutja; od tu prenašanje ranjenih
mož skozi neprodorna močvirja; od
tu opomin in svarilo iz od smodnika
počrnjenih ustnic ne radovali se ob
pogledu na potapljačo so bojno
ladijo. Te trenutki sočutja so pa
samo nekak bezeči izradi od ljubez-
ni do bližnjega, ki delujejo v ple-
menitih človeških sreih. Pokažejo
nam pristop k višjim postavam, ka-
tere po časi, toda stalno in nepre-
nehoma delujejo "tako dolgo, da
bode človeštvo ne samo tupatam,
ampak vedno in pri vsakej prilož-
nosti gojijo take občutke. Idejal
človeškega bitja spožnamo in časti-
mo pri vsakem človeku, in bratstvo
je evec tega spožnanja.

Prišel bo čas, ko bode ta ljubezen
duh človečanstva, kateri duh bode
splošno obsodil vsak nemir, vsako
vojsko. Isto duh deluje včer v posa-
mežničkih, deluje v mirovnih zborih in
se močno zoperstavlja vojaškim
uredbam. Ko bodo enkrat raz-
eneli popolnoma naravno postavo
"ne ubijaj", ko bomo razumeli, da
v resnici ne smemo moriti ljudi, potem
paš bodo to čustvo sililo, tudi
postave ubogati. Napočil bodo novi
dan, krasni dan zaželenega napred-
ka. Potem bode vse zavzemajoči
mir oblaži svet, oni čisti in sveti
mir namreč, kateri bode podal tudi
zadovoljstvo blodeči človeški duši.
Vstalo bode izza sinjih gor svitlo
zlatu solnce, solnce bodočnosti,
solnce svobode.

Iz delavskih in strankih krogov.

Eksplozija; 20 mrtvih. — Stra-
šna nesreča prijetila se je te dni
v 6. nadstorpnom delavskem pos-
lopju na Christie cesti št. 222 v
New Yorku. Vsled neke eksplo-
zije odtrgala se je prednja stena
poslopja in pokopala več rodbin
pod razvalinami. Kmalu na to
pričkal se je tudi ogenj, katerega
so pa kmalu pogasili. 20 ljudi
je mrtvih, več drugih težko
ranjenih.

Rudeča zastava prepovedana. —
V Hancoek, Mich., imela je poli-
cija zopet enkrat mnogo opravka z
rudečimi zastavami. Socialisti
korakali so namreč po trgu in
ulicah, na čelu vsakega kluba pa
je ponosno plapolala rudeča za-
stava, kar se seveda ni strinjalo
ondotnim postavami. Ko je
policija hotela jim zastave odvzet-
ti, postavili so se socialisti v
bran. Do pravega boja sicer ni
prišlo, pač pa je bilo areto-
vanih 13 oseb, med njimi tudi
več žensk.

Panamski prekop. — Kakor se
nam iz Washingtona poroča, iz-
kopalo se je do sedaj 524.585 ku-
bičnih jardov zemlje. Zadnje
stevilo uslužbenih delavcev znaša
23.327.

Stavka pri tauriškem predoru. —
Iz Solnograda se nam poroča,
da se je stanje stavkujočih delav-
cev, ki so uposljeni pri tauriškem
predoru zelo pootstrile. Stavku-
joči delavezi grozijo z nasiljem.
Da se nemiri zadnji, odpolana
je na mesto vojaška pomoč.

Slovenska Narodna

Podpora Jednot.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 937 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.

Nadzorniki: DAN BADOVINAC, Box 55, Du pue, Ill.
JOHN VERSČAJ, 1411 Clarence Ave., Chicago, Ill.
MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.

Pomožni odbor: MARTIN POTOČAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.

Bolniški odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; **denarne pošiljatve** pa blagajniku Frank Klobučarju.

Osebni odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vsa društva, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno dospošljajo svoje dopise jednotnemu tajniku.

Dopisi.

Leadville, Colo, dne 25. julij. Cenjeno uredništvo "Glas Svobode"! Tukaj Vam zopet pošiljam naročino za Vaš prekoristni list. Jaz bi svetoval rojakom širom Amerike, naj se naročujejo na ta list, ki deluje v delavsko dobro, ki olajšuje delavščev stan in trpljenje, ki podpira kačo odpravimo tlako in sužnost. Nikar ne veruje farjem in njihovim hlapcem, ne pustite se spletiti, ako Vas oni imenujejo odpadnike cerkev in ako Vas obsojijo v oni kraj, kjer bo jok in škrpanje z zombi. Glas Svobode deluje za izprošenje delavca iz verig tlačitev, farji pak izpraznijo le njegov žep. Samo oči je potreba malo odpreti, da takoj spoznamo, kdo govorí resnico, kdo ljubi pa laž.

Napram delavščim razmeram pa Vam ne morem poročati nič zanimivega. Delo je tukaj tako težko in naporno, tako, da si res mora vsakdo izmed nas v potu svojega obraza prislužiti vsakdanji kruh.

Bratski pozdrav Vam in somišljnikom cele Amerike.

Louis Kausiek.

Roslyn, Wash., 28. junija 1907. Cenjeno uredništvo! Naznanjam Vam, da je naš sodrug Jakob Frkovič danes promrtil. Sel je 17. t. m. kakor po navadi na delo v kamnolom; ob 1/4 uri popoldan pa se je zvali manj velik kamen in ga ubil. Pokopal smo ga dne 19. t. m. Pojnik bil je prišten naprednjak in jutro vnet za svobodne misli.

Bratski pozdrav.
M. Grgič.

Yale, Kans., 26. jul. 1907. Slavno uredništvo Glas Svobode!

Iz našega kraja poroča se Vam kako malo, radičega hočem Vam jaz naznani ti najnovješje.

Naš sodrug Frane Šinkler iz Kremena pri Krškem je danes v 39. letu svoje starosti izdihnil. Bil je več časa član društva "Bratstvo Naprej" in "sv. Barbare", vrli marodnjak in zapušča mater in sestro. Smrt je prouzočila eksplozija smodnika, ki se mu je vzgjal po naključbi iskre, vtrnivši se od jamske svetlike pri nasipanju patronov v premogovoru rovu št. 31 od Central Coal & Coke Co. Po mezigodiji bi je takoj pripeljan v bolnišnico Pittsburgh, kjer pa je po groznih mukah kmalo umrl. Pogreb se je vršil 19. julija iz Pittsburgha v Frontenac, Kans. Obe društvi sta izkazala zadnjo čast pokojniku.

Z društвom sv. Barbare smo imeli skupno izvanredno sejo, da se dogovorimo o sprevodu. Bilo je vsem po godu razven trem. Ki so pa menjata sramovali pogovarijati se z društveniki S. N. P. J. Iz kakšnega vzroka ne vem; mislim pa, da radi gole zavisti do našega društva, ki tako hitro napreduje, ali pa morda tudi radi pobujšanja, ki jim preti od nas odpadnikov po mnenju Am. S.

K sledečem pozdravljam vse brate S. N. P. J. širom Amerike, tebi list Glas Svobode pa kmalu z tisoč naročnikov, da se jih bo vsaj eno 7 tisoč pohtujšalo v škodo farške bisage, da bodo enkrat raztrgali verige,

dobrikajo, da jih potem odra kačo boče. V ta namen donašajo mu fino pecivo, pa tudi "ta boljša" mu ne manjka. Pobirati se je začelo za novo slovensko cerkev, mislim, da radi tega, da se mladiči ljudem napravi primeren prostor za "rendez vous". Od nas naprednjakov pa jih ni treba pričakovati nikake podpore, ker potrebujemo denar za boljše namene. Da bi malo preje napolnili farško b'sago, izmisliši so si nekako zvijajoči; hodijo namreč okrog nabirat podpise, vsak, kdor se pa podpiše, plačati mora zo centrov. Sem in tja vse slšišo tudi kako ojstro besedil in zabavljanja, kar pa pobožno farško uho ne slsi, sa doma ima denar v žepu.

Društvo sv. Petra od Jugoslovenske jednote si je napravilo zastavo, bolnišnikom pa odreče bolniško podporo, da so primorani pritoževati se pri Jednoti.

Pozdravljam vse somišljence širok prostrane Amerike, tebi, Glas Svobode, pa želim obilo novih naročnikov in sotrudnikov.

Opozovalec
New Yorskih Slovencov.

La Salle, Ill., 29. julija 1907. Cenjeno uredništvo Glas Svobode!

Podpisani "undertaker" iz La Salle Vam priloženo pošiljam naročino za štiri nove sodnuge, do katerih mi je Pavliha z Centre načel več priporočil. Ne ustrela se toraj, Pavliha, in le na delo; bolj ko bo razvaja, tem jaže mi bo priporoči svobodom sleči stranki.

Naj strup farškega jezika
še tako daleč sika;
Pavliha naj žvgoli...
Vsako delo farške zgage
je korak do naše zmage —
svobodna misel naj živi!

Val. Potisek.

Chicago, dne 29. julija 1907.

Kakor vidim, imajo obžalovanja vredni cerkevni odborniki veliko zaupanje v mene, ker se me drzno vabijo na cerkveno sejo in pristevedati med svoje vrste. Samo malo potrpljenja imejte, gospodje! Ali niste čitali v Am. Sl., da imamo mi svoje cerkev, da se nas je prava cerkev odresla, in kačna sirota da sem jaz? Kar se tiče zidanja nove cerkev, bi mene veselilo, da bi vse enkrat kaj napravili; še bolj bi bil pa vesel, da bi še tisto podrli, kar je, in tako bi potem gospod Tone lahko pobral svoja kopita in zginil, od koder je prišel. Svetoval bi Vam pa, da se obrnete na druge bolj bogute gospode, kakor je na pr. A. Z.; jaz pa Vam pomagati ne morem, ker sem velika sirota, in imam preveč žaljev na rokah. Saj Vi še od socialistov klobas nočete kupovati, toraj Vam tudi mi drugi ne moremo pomoći. Kadar pa boste še kaj kupili, dobro premislite da ja ne bo zopet od socialistov. Edino en tak način zamore ostati neoskrbenjena "sveta zvezčavna katoliška cerkev". Upam, da boste imel za naprej mir pred Vušim nadlegovanjem. Čudno se mi pa to nikakor ne dozdeva, ker je denar itak ves jednak, samo da se farška malha napolni, pa naj izvira odkoder boče.

Petnajststo imajo že v kasi,
drugo pride vse počasi...
Uh! Bog & angleci imajo ples:
zdelj pa turn bo zares!

Vlak s zidarji že sopiba;
zvonar vesel si briske viha:
zuslužek pa le ne bo slep,
škof ima kupček lep...

Tone braš bo mašo sveto,
bacek molil z njim bo vneto,
da bog zatrli b' vsaj ſtrajk,
ko turn zdeli bode Majk —

Turn bo kot Masonic Tempel
vsem marf'nikom v eksemplu.
Da b' le ne b'lo kot v Babilon',
kjer so šči v nebo po "lon" ...

Hura, kranjski nam teater!
Hura, Pavliha, naš fater! —
Bacek, ti pa daj, daj,
če češ zveličam bit kdaj! —

Mihael Kraljčić.

ROJAKI, NAROČUJTE SI
"GLAS SVOBODE."

Kaj pravi Fr. Medica v pravdni zadevi g. M. Konde.

G. Frank Medica, bivši urednik "Glas Svobode" in solastnik v družbi z g. Kondo, sedaj knjigovodja pri vinski tvrdki na Tirolskem v Avstriji, nam je pisal sledete:

Mori, 15. julija 1907.

Slavno uredništvo "Glas Svobode", Chicago.

Gosp. Konda je na vsak način po nedolžnem obsojen. Prava gola istina je namreč, da on v mnoge stvari niti vpogleda ni imel in če koga zadene krivida razširjanja brošure "Žrtev razmer", tedaj sem le jaz ta mož. Če se hočete torej boriti za nedolžnost, pojASNITE eventualno vso zadevo v enem angleškem časniku in pokličite če je treba sto chiaških Slovencev za pričo in vsak vam zamore pred sodnikom priseči, da sem bil jaz solastnik in edini urednik Gl. Sv. To lahko služi v dokaz, da sodišče nima v zadevi knjižice "Žrtev razmer" ničesar opraviti z g. Kondatom temveč ako hoče imeti krivev v rokah naj se mirno obrne na mene.

Z odličnim spoštovanjem

Frank Medica.

To pismo in kopija izjave, katera je po naročilu g. Medice namenjena sodišču, je vsakemu na razpolago v našem uredništvu.

Iz centralnega odbora S. N. P. J.

Radi zakasnelih opravil v uradu gl. tajnika S. N. P. J. z vredni posledic zadnje sodniške pravde, smo primorani začetek tretjega glavnega zborovanja v La Salle, Ill., preložiti mesto 1. na 16. septembra t. l. Krajevna društva se torej prosijo, da se ravnajo po tej naredbi in katera še niso izvolila ali pooblastila svojih delegatov, so takisto naprošena, da to v najkrajšem času storijo. Delegatje in pooblaščeni naj od svojih društev zahtevajo potrebna in izpolnjena pooblastila.

Dalje je potrebno omeniti, da vsak brat, kateri sprejme od jednote kako podporo, naj tozadnečne chek ali menio takoj zmenje. Blagajnik S. N. P. J. dobri namreč dottične checke potom banke nazaj in mu služijo kot pobotnica za izplačano b'čniško podporo ali usmrtnino. Primerilo se je že, da je blagajnik tak check dobil še le čez 3—4 meseca nazaj in to napravi veliko sitnosti posebno pri jednotnih računih.

Nadalje prosimo nekatere društvene tajnike, da svoja mesečna poročila izdelujejo bolj natančno in pri vsakem tiskanem vprašanju natančno zapišejo pristop, odstop, suspendiranje, izobčenje itd. Ravno tako mora biti pri "Prošnjah" ali "Pristopnih listih". Izpolniti se morejo znotraj in zunaj, kajti glavni tajnik ne more pravilno vpisati nove člane in izdelati polie, ako niso gori omenjene listine društvenih uradnikov natančno v redu.

Končno zahteva centralni odbor, da vsako društvo, katero kaj dolguje v jedno-

tino blagajno, poravnava svoj dolg do 9. septembra t. l., da ne bo potem na konvenciji tozadnečnih poročil temveč čisti računi. Z bratskim pozdravom

osrednji odbor,

Frank Klobučar,
začas. tajnik.

Rudarski strajk v Minnesota

se bo, kakor kažejo vsa znamenja, razvil v ljuto bitko med delom in kapitalom. Lastniki rudnikov, kjer imajo svoje deželi tudi Rockefeller, Morgan in drugi taki treteljni, so najeli uniformovane pse in druge zavržene ljudi z orojem v rokah, da dražijo strajkarje in če je mogoče provocirajo kak kaval, da bi potem zvrnili krivdo na strajkarje in jih lažje zapirali po celostnem vzoru. Teofil Petriella, navdušen socialist in unijski agitator, je bil v torku po naročilu U. S. Steel kompanije v Chisholmu aretiran in zaprt. Obdolžen je, da je nosil pri sebi "nabasano orožje". Petriella pravi, da je imel revolver radi tega ker je nosil \$900 gotovega denarja v žepu. V Nashwauku je v nedeljo tolpa uniformiranih psov pod poveljem šerifa iz Bowey napadla halu, kjer so strajkarji zborovali. Šerifovej polici se je pridružilo tudi več "malih businessmanov" iz bližnjih mestec (sirote, ki še ne vedo, da žive od delavčevih žaljev) in mahnilo so po rudarjih. Delaveci so bili popolnoma mirni in brez vsakega orožja ter so se le navduševali nad Haywoodovo zmago, ko so padli policej, jih pretepal in mnogo aretirali. Strajkujoči rudarji po vsem Mesaba Range se dobro držijo le škoda, da mnogo strajkarjev — zlasti Finei in tudi Slovenci — trumoma zapušča oni kraj.

Najlepšo prijaznost in krščansko ljubezen do stavkujočih rudarjev v Minnesota je pokazal "Amerikanski Slovenec", ko je zadnji teden poročal o strajku v takem tonu, kakor da je najet iz glavnega urada U. S. Steel Co., da mora tako pisati. Zastonj si iskal tam samo trohice sočutja do rudarjev, ki se borijo za večji košček kruha. Zabeležili smo to dejstvo, ne radi tega, da bi nas vznemirjalo, temveč zato, da bodo naši delaveci znali, kako gorne prijatelje imajo v farjh, kadar se potezajo za svoje pravice.)

NAZNANILO.

Tem potom se naznanja cenjenim rojakom, da tvrdka Gram Johnson & Co., 184 La Salle St., Chicago, Ill., se je razšla in da je F. Gram sedaj sam zase, kateri edini zastopa C. H. Martin Land & Abstract Co. Doniphon, Mo., kakor tudi tvrdka Klotz & Holiday, to je železne Williamsburg, Greenville & St. Louis, glede prodaje zemlje, in da naj se blagovljivo vsa pisma sedaj naprej naboljovati.

F. Gram 576 West 21th St. Chicago, Ill. Za zaupanje kategorizirati je cenjeno občinstvo do sedaj skazalo se najlepše zahvaljujoč bilježim z odličnim spoštovanjem

F. Gram.

CREAM CITY PARK, Lyons, III.

Velika delavska poletna slavnost

— katero priredi —

IZOBRAŽEVALNI KLUB "KAREL MARX"

zodelovanjem socialističnih društev v podporo češkega socialističnega lista "Spravedlinost."

V NEDELJO 18. AVGUSTA 1907

V CREAM CITY PARKU, LYONS, ILL.

Lep program! Dobra postrežba!

DELAVCI, pride v obliju številu!

OPOMBA: kupite tickete vnaprej, kajti je vnaprej kupljeni ticketi gredo v dobrobit češkega socialističnega dnevnika "Spravedlinost".

VESTI IZ STARE DOMOVINE IN iz jugoslovenskih pokrajin.

"Usmiljene sestre". — V Gradcu je bil lansko leto sezidan zavod za zapuščene in osirotele deklice, ki stoji pod vodstvom pobožnih usmiljenk. Pretečeni teden ušlo je iz zavoda 8 deklic, katere so se strašno pritoževale napram pobožnim nunam. Hrana je slaba in tako pičla, da so otroci v kuhinji iz pomij iskali ostanke, da si utolažijo glad. Vzgoja obstoji iz posta, zapora v temnici, teperje bičem in s prisilnim jopičem. Če je kaka deklica izgubila naprstnik ali zlomila šivanko, če je kaka drobtinica kruha padla pod mizo, vže se je morala postiti cel dan. Temnici ima zavod dve, in zapirajo otroke za vsako malenkost. Seveda otrok bode v temoti jokal in upil, s tem pa ga zadene še hujša kazen z bičem. Pri takem bičanju slečejo otroka do srajce, položijo na klop, dve nune ga držite in prednica "usmiljenk" neusmiljeno po njem udriha. Naravno je, da otrok tolči okrog sebe, praska in grize usmiljenke, začo pa se mu običe prisilni jopiči. Ako pa otroci še nadalje vpijejo tedaj jim zvežejo tudi usta. Neka deklica priponeuje, da je vtemnici prav lepo prosila nuno naj ji prinese kaj jest. Usmiljenka je šla in prineslo skorje trdega in plesnjivega kruha, vrgla na tla in ji zapovedala jesti. Deklica, ki je bila v prisilnem jopiču, se je morala spustiti na tla in tako z ustmi na tleh kruh pobirati. Bila je celo noč v mrzli temnici, brez postelje in brez odeje. Sedaj leži smrtnonevarno bolna v bolnici.

Polnijski zdravnik je uvedel sodno preiskavo.

Duhovnik — ubijalec. — V neki vasi blizu Lvova sta se sprigela vaški učitelj in katehet. Katedhet je nčitelja tako pretepel, da je zarani umrl. Proti ubijalemu je uvedena preiskava.

Grozen samomor. — Splavar Schellhorn v Lvovu si je položil glavo na klado ter se s težko splavarsko sekiro udaril po vratu. S prvim udarom si je zasekal globoko rano, a je imel še toliko moči in odločnosti, da je zamnil drugič ter mu je glava odletela.

Misijonar okraden. — G. Ferd. Poole, vodja krščansko katoliškega misijona za Kitajec je postal v sredo žrtev dveh pobožnih tator, katera sta ga obiskala in pričela pogovor o kitajskem misijonu. Zadela sta s tem prav dobra, ker Poole se čez vse zanimal za misijon; in ko sta omenjena prosila tudi za mali prispevek, se je Poole odstranil hoteč ili k sopropi, da bi se že njo posvetoval. Ko pa je čez nekaj časa prišel nazaj, sta pobožna misijonarja izginila in ž njima vse dragoceneosti.

Dostojnost.

Slika je življenja.

"Oh, milostljiva gospa, imejte usmiljenje z menom in pomagajte mi, kajti potreba je pri nas velika!"

"To je tako žalostno, ampak končno tudi ne morem vsakemu človeku pomagati."

"Gotovo ne, milostljiva gospa, jaz sem se držnila prosiši Vaš samo za to, ker sem Vam sedem let zvezlo skočila!"

"Zato ste prejela tudi primerno plačlo in ste imela dobre in prijetne čase."

"Res je, dobila sem plačilo, in jaz se tudi rada spominjam dñih lepih brezskrbnih dnij."

"Zakaj pa niste ostali pri meni v službi?"

"Zakaj?" Bleda, slaboblečena žena pogledala je z brezmejnim začudenjem svojo nekdanjo gospodinjo. "Zakaj? Človek se tudi rad enkrat omogoči, da tako pride do samostojnega kruha, do lastnega domova."

"Im do kopice otrok, ki se jih ne more preživeti, kaj ne?"

V kalne oči nesrečne žene stopile so težke sože in z bolestnim glasom je vzliknila:

"Saj to je ravno strašno, ker mora človek gledati, kako nedolžni trpijo, — brez da bi jim mogla pomagati?"

"Ama!" Elegančna gospa premirila je svojo bližnjico s strogimi, oblastvenimi pogledi. "Ama! Ali morda Vam in Vašemu možu ni nikdar na misel prišlo, da storita tako rekoč hudo delstvo nad Vajimi otroci?"

V očeh ubožice je nekaj vzplamelo, toda premagala je še mirno nadaljevala:

"Hudo delstvo?! Jaz ne vem, kaj vi mislite, milostljiva gospa. Saj je vendar tako dovolj žalostno, nahačati se v velikih skrbih in potrebah, brez da bi bili kaj krivi!"

"Milostljiva gospa!"

"Saj to je vendar nedolžnost in priprosto obnašanje pri Vas malih ljudeh! Kakor neunina živila hrenite po onem trenotku razuzdanosti, ne pomislite pa, kaj bo iz tega? Ko pa je nesreča tukaj, ko ste bolni in onemogli, tedaj pa smo mi bogati ljudje zato, da preživljamo Vaše otroke!"

"Saj se imava z možem vendar tako rada, tako neskončno se ljubiva." Kakor dñih prisile so te beše iz ust znučene srote.

"To je tudi nekaka logična opozitiv. Toda jaz Vas ne bom dalje zadrevala. Tukaj imate pet kron, Ana, vpoštovajte moj nasvet in pametna boste."

"Stotisočrat Vam hvala, milostljiva gospa," rekla je revica z zadražo gremkošo. Samo misel na svoje otroke zadrlala jo je, da ni čebinci podarjeni denar vrgla v obraz.

Kratko po odhodu ubožne žene stopil je v razkošno opremljeno sobo te tako dostojevne gospo njen soprog.

"No, dušica, — kaj se ne boš preobleka?"

"Ne, moj dragi Ivo, jaz ne pojdem v grad."

"Ti nočes iti z menoj, zakaj pa ne ljubica?"

Mladá gospa vstala je iz mehke maslonjice in z skoraj sovražnim pogledi postavila se soprogu naproti.

"Jaz sem zopet enkrat tako dolč, Ivo."

"Kaj je — Tabojo, Vera?"

"Jaz pričakujem tako zvano družinsko srečo."

"Pa vendar ne!"

"Oh da, moj ljubi, v teh razmerah sem zopet enkrat."

"To je pa usodepolno."

"Kaj? usodepolno? Saj se vendar splošno govoriti, da je to blagoslov iz neba? Toda bodiva resa, Ivo: iz tega ne bo nič, ali sliši: Jaz nečem in tudi ne sme biti!"

"Temu se pa vendar ne more pomagati!"

"Ali misliš, da res ne? Jaz Ti hočem nekaj povedati, Ivo. Dvakrat morala sem vse prestati te neznošne bolezine, za dno celo leto morala sem se odpovedati vsem veselicam in zabavam. Toda predno hočem prestati še enkrat vse muhe, se posebno v predstoječi zimi, za katero imava toliko razločnih načrtov, rajši odstranil vse in napravil konec."

"Kaj na bi se dalo storiti?"

"Ivo!" Kakor mučka hiljala se je dostojna gospa svojemu soprogu. "Ivo, Ti lahko govorš danes zvečer v grahi z zdravniškim svetnikom?"

"Kaj pa misliš, Vera; to je vendar nemogoče!"

"Zakaj je nemogoče? Ali Ti moram vedno v spomin poklicati, da najti hočo letošnjo zimo g. minister počastiti z svojim obiskom?"

"In če se budem jaz zamogla njega. Visokosti dorasti, tedaj si spomadi gotovo polkovnikom imenovan. Toraj, moj ljubi, bodes li govoril s zdravniškim svetnikom?"

Gospod podpolkovnik Ivan je

Ozdravljen težke bolezni ženskih ustrojev maternice belega toku, bolečin v želodcu in križu

Marija Rezič
209 5th St. Union Hill, N.J.

ROJAKI

zapomnite si, da je samo oni zdravnik dober in izkušen, kateri zamore dokazati, da je že mnogo in mnogo bolnikov ozdravil.

Na stotine naših rojakov se z zahvalnimi pismi in svojimi slikami zahvaljuje za zadobljeno zdravje primariusu najznamenitejšega, najstarejšega in najzanesljivejšega zdravniškega zavoda v New Yorku in ta je:

Ozdravljen od zastarele bolezni želodca

Matia Fortun
110 E. Park St. Butte, Mont.

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE.

To je edini zdravniški zavod v Ameriki v katerem prvi svetovni zdravniki in Profesorji posebnim modernim načinom zdravijo vse bolezni brez izjeme, bodisi katere koli ukutne, kronične ali zastarele bolezni kakor: bolezni na pljučah, prsih, želodcu, črevah, ledvicah, jetrah, mehurju, kakor tudi vse bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi, nervoznosti, živčne bolezni, prehudo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, naduho, bronhialni, pljučni in prsnih kašelj, bljuvanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, reumatizem, giht, trganje in bolečine v kriku, rokah, nogah, ledjih in boku, zlato žilo (hemoroide), grižo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, otekli noge in telo, vodenico, božast, slabosti pri spolnem občevanju, polucijo, nasledke onanije (samoizrabljevanja) šumenje in tok iz ušes, oglušenje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh naglavji, srbenje, mazulje, lišaje, ture, hraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastenični glavobolj, neredno mesečno čiščenje, beli-tok, bolezni na maternici, i. t. d., kakor tudi vse ostale notranje in zunanje bolezni. Tu edino se ozdravi jetika in Sifilis točno in popolnoma, kakor tudi vse tajne ali spolne bolezni.

Zatoraj rojaki Slovenci! mi Vam svetujemo, da poprej nego se obrnete na katerega drugega zdravnika ali zdravniški zavod, prašate nas za svet, ali pišete po Novo obširno kujo "ZDRAVJE", katero dobite zastonj, ako pis mu priložite nekoliko znakov za poštnino. Ta knjiga obsegata preko 160 strani z mnogimi podobličnimi slikami v tušu in barvah.

ZASTONJ!

ZASTONJ!

Ozdravljen od reumatizma v rokah in nogah.

John Trebec
Box 196 Tercio, Colo.

Kučiga Zdravje

Vsa pisma naslavljajte na sledeči naslov:

The Collins
N. Y. Medical Institute
140 West 34th St.
NEW YORK, N. Y.

Potem smete mirne duše biti prepričani v najkrajšem času popolnega ozdravljenja

Ozdravljen od slabokrvnosti, kašla, težke bolezni v prsih in zlatenice.

Johana Košir
Box 122 North Bergen, N.J.

MATIJA KIRAR

GOSTILNIČAR

v Kenosha, Wis., 432 Middle St.

Se priporoča rojaku za obisk. Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje.

Izvrstne smodke.

TELEFON ŠTEV. 777

C. gestom so vedno na razpolago najboljše pijače, unisce smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,
587 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI!

Slika predstavlja uro s zlatom pretegnjeno (Gold filled.) in z dvonim pokrovom. Size 16

JAMCI SE ZA 20 LET.

Ura ima kolesje najboljših amerikanskih izdelekov (Elgin, Waltham ali Springfield) ter ima 15 kamnov

Cena je sedaj samo

\$13.00

Za obilno naročbo se priporočam spoštovanjem

Jacob Stonich,

72 E. Madison St.

Chicago, Ill.

Emil Bachman,

580 S. Centre Ave., Chicago.

FLAGS & BADGES FACTORY.

580 E. BACHMAN. 580

Flags, Badges, Buttons, etc.

</

KAZEN.

Narava je oster maščevalec in brez ozira kaznuje vsak prestopek njenih zakonov. V telesu ni bolj občutljivega in važnega organa kakor so ledvice, katere opravljajo najznačilnejše delo. Na vsak najmanjši nedostatek tega organa morate biti pozorni. Odženite bolezen takoj pri njem pojavi, in rešeni boste težke kazni, katero bode prej ali slej zahtevala narava. Rabite

SEVEROVO

zdravilo za ledvice in jetra.

Vedno večje zahtevanje tega zdravila je nabolji dokaz njega vrednosti. Ne vrja, jamite samo našim besedam Pokusite ga sami! Cena 75¢ in \$1.25.

"Severovo zdravilo za ledvice in jetra je znamenito zdravilo. Jaz sem trpel in zapravil mnogo časa in denarja, brez da bi zadobil pomoč. Vzlic svoji potrežljivosti in samozatajovanju nisem mogel pravljati dela vseh prebudičnih bolečin. Vie drugače je pa bilo, ko sem zavžil eno steklenico Severovega zdravila za ledvice in jetra. Delam zdaj lahko ne čutim bolečin in sem popolnoma zdrav. Sprejmite mojo srčno zahvalo".
B. Veichar, Maynard, Ohio.

Proti živčnim boleznim, histeriji, sv. Vida plesu, nervoznemu glavobolu in nespanju uživajte

.....Severov Nervoton.

Uteši in okrepiča razburjene žive in povrne življenske sile,
Cena \$1.00.

Prodaja se v vseh lekarnah. Zdravniški nasvet pošljemo na zahtevo vsakemu zastonj

W.F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Jakob Dudenhoefer

VINOTRZEC

339 Grove Street, Milwaukee Wisconsin.

Priporoča vsem slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zalogi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.

P.J.DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaja pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoris gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mi te bodemo zadovoljili.

Poštним potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštним potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI!!!

Podpisani naznanjam rojakom v La Salle in okolici, da izlejem vse vrste moške in ženske obleke najmodernejšem okusu.

Za obila naročila se najtopleje priporočam.

VIKTOR VOLK krojnj,
838—1st ST. LA SALLE, ILL.

WISCONSIN PHONE 413
LOUIS ROBESSEL SALOON

Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.

24 Union Street.
KENOSHA. WISC.

roveče prve vrste spomladi klerikalnih zabitežev župnik Hribar od sv. Gotharda pri Trojane. Vesten konkurent mu je predstavljal župnik Cukjati, ki meče na poselje župnikovo iz gostilne ljudi, ki niso klerikalnega misljenja. Župnik Hribar jih pa zmerja z osli in presiči. — Zares prav lepo katoliška omika. Po saj smo v Chicagi tudi vže toliko napredovali, da smo si zaslužili od farjev vsaki svoje ime, ime živali. —

Zastave ni hotel blagosloviti. V Solkanu je razvila Slovenska čitalnica svojo novo zastavo, katero so hoteli dati tudi blagosloviti. Solkanski župnik pa teguji hotel napraviti, češ, da ni na njej nobenega verskega ali cerkvenega znaka. Sedaj se pričakuje, da jo bo župnik kakre lepe nedelje proglašil za brezversko, ker je rdeča. — Napredno društvo bi pač ne potrebovalo blagoslovljene zastave, saj tudi zastave brez žegnov veselo plapajo v lahnem vetraru.

Duhovnik obsojen. — Matija Vavpotič, dušni pastir v Podsedci brežiskem okraju, je bil pri okrožnem sodišču v Celju zaradi surovega ravnanja z nosečo ženo. Omrzo obsojen na deset dni riseta. Omrza je vsled sirotega ravnanja župnikovega porodila mrtvo dete. Župnik Vavpotič ima precej kosmato vest in bil je tudi že mnogokrat obsojen.

Mlad defraudant. — V Belovar na Hrvatskem je 18letni poštni praktikant poneveril 16,000 kron ter zbežal. Prijeli so ga že v Vinkovcih. Dobili so pri njem še več denar.

Trikrat obsojen na smrt. — V Meseriču je bil obsojen neki Kosieki, ki je pred 15 meseci ubil zakonski par Greiser in njegovo hčer, trikrat na smrt razven tega pa še na 2 mesečno ječo zaradi poneverjenja.

Smrtna nesreča. — Ko je čevljarski Jakob Hočvar v Podhosti pri Novem mestu gnal kravo napajat, se mu je ta ustavljala tako, da se je pretregala vrv, na kateri jo je imel privezano. Hočvar je zgubil ravnotežje in padel čez visok zid ter so se mu možgani tako pretresli, da je umrl.

Stavka v Brodu na Savi. — V Brodu na Savi so delave in trgovski uslužbeni pričeli s splošno stavko. Vse prodajalne so zaprte in ustavljen je vsak promet. Iz Mitrovice sta dospela dva eskadrona dragoncev. Stavka se je pričela radi tega, ker je veliki župan dal zapreti 17 delavskih

**M
U
T
I
L
A
T
E**

V salun me je pa spet eden uprašov če poznam tistga Toneta, k'je zmeram p'jan, da se na štrit gunca pa turna. Lub prijatu, sem mu jest reku, sej to ni negov tapravime, to ime s' je sposod uod Toneta Psihofaga, od tista k' duše žre, ta prav ime zan'ga l'pa bil. Kamela, to je tista žvav k' ma dva pukeljna, glich tok kokr ima Pavliha dve žakla, da dnar spravlja za turn pa za merkneo. Živjo kamela, s'je oglašu kumara: tapca me je pa jopič pocukov m' je pa na ušesa reku, da je šimpanz blj po božji podob in pamet ustvarjen kokr kamela. Bravo, bravo, na to s'mo pa anga pil. Nad salunam pa je zapev zvonček:

Tone ima zato oči,
Da domu zna o polnoči!
Tonetova usta so za to:
Da pridje v cerkvi za zlato!
Tone ima zato roke:
Da nobenga centa ne spuste!
Tone ima zato ušesa,
Da nobeno kletev ne pogreša!
Tone tuž ima celibat,
Da po noč gre gvišn spat.

Slovenčin na znanje.

Cenjeni Collins Medical Institute!

Prejela sem Vaše pismo in Vam naznam, da sedaj ne potrebujem več zdravil, ker sem popolnoma zdrava, ne čutim nobene bolezni; več im se Vam tudi srčno zahvaljujem, ker ste me ozdravili do kraja.

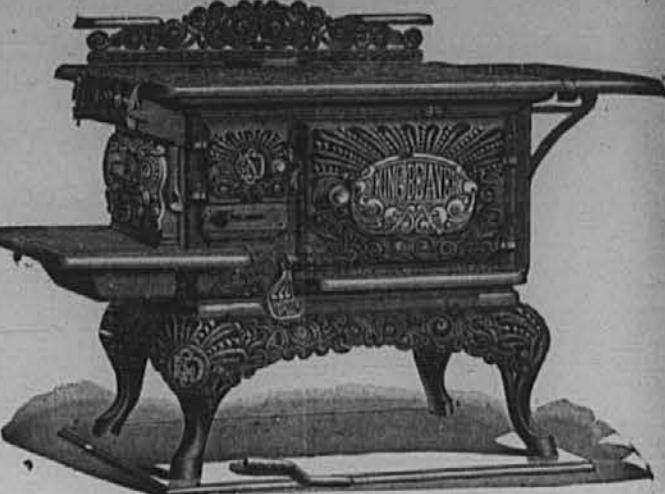
Sedaj Vas lepo pozdravljam ter ostajan s spoštovanjem

Amalia Škufca,
Box 6, Ravensdale, Wash.

Delavec je opravičen do vsega
produkta, kar ga sam producira.

Ako hočete pribraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Ali se boš ženil to poletje?

Če bo tako, potem si boš gotovo omisilj enitvanjsko sliko in sicer dobro sliko, ki mora vedno, ohraniti svoj prvotni značaj.....

To ti točno solidno in reno naredi.

Izkušen fotograf

391—393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno čemerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kajih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno
grenko vino,

ki pospešuje slast do edi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljenha hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

Dober tek.

Izbornno prebavljanje.

Trdno zdravje.

To je zdravilo, kakršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo bolezni od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot-krepčalo in čistilca krvi, branite bolezni.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specielitet:
Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.

M
U
T
I
L
A
T
E
D

Tudi dopis.

Piše mož s "kufrastimi možgani".

Mica, naj kej pivá kobiva?
Mav je požvampava, pa j'sva.

Nan takle furm je v pondelk zutrej uprašov Pavliha sojo dekovo Mico, k'je zgorej v emiru mošniček vezava. Jest sem biv pa pod zofo skrit pa nisem koj vedu kam pes taeo moli. No potlej je pa vse glich pršov s ta pravim jezikam na dan, da jo je vprašov kulk je blo kej prefita na pikniku, pa kulk so kej katolčen strafenega plačal. Eh, je rekla na to Mica, tolk bo že, da vš lohka lonec na drat navezov, pa v turn obesu da bova z nim cenglala, kadar bo treba še kašno erkveno sejo prštimat, za v kuhno va pa koj druge hkpila, sej so ljudje dovelj naumni. I no, pa pejd mal sem, va pa preštela delavske žule. Pavliha je pa šov, pa je štev: da b' me pamet srečala \$50, da b' sv. Štefana šenkrat kamnal \$100, da b' sv. margareta h men vas pošla \$75, za merkneo v moj ecerne \$50; za turneke . . .

Napr pa nisem jest več slišov kulk' je za turnček dobiv, ker sem se pov seh štirih kokr ima šimpanz navado splazu ven na frej, ker se bi jest tam notr kmav zadušu. Mahnu sem jo pa na centro h dohtorju da mi je dav mal kaple od tiste celske mater božje, da sm spet h seb pršov

Na 18. striit se pa zaletim v šnopsaga — rad. Uprahu me je, če že vem kako bodo v besmunt na Westejt tam kje merkue za patrona, turn zidal. Jest pa k' su slabih možganov se nisem mogu ně spomnt. Potlej ni je povedov, da zej se tam turn zida samo od spod cerkujo, k' bo pa ankat povorn fertig, bom pa kar okol obrnil vso ropotijo, pa se bo pokazov turn na cerkvi fiks in fertik. To je pa velika iznajdba, sem s jaz mislu, samo to m' ni šl' v glavo, če so tkuj dnarja dobil. Snopšagorad pa mi je reku do to je lahku pr katolčenih, je reku da je ta zadnjo sboto poklicu vse farane vkp, pa jim je reku da će hočejo d' jih ne bo h . . . vzev, morjo dat ta ožnen po cegnarji, fante pa dekleta pa po finfarji; poj jim je pa še povedov da kdor na bo pršov na piknik, bo plačov 2 tolarja strafenge.

I to je dobr, sem jest odgovoru, če so ljudje tak vosli da vam dajejo za merkuce, da se ga bote lož nalezli.

Mal prenaumno sem je zdel, da ga b'ga še poslušov sem pa rajšov v salon, ki sem mislu da je še zmerej bol, če en kodrek zapijem, si bom sej mal jezo ohladu,